

A MEGVÁLTÓ

Délelőtt tíz óra volt, amikor az író befejezte új drámáját. Este még két nehéz jelenete volt hátra. Átírta az éjszakát. Közben legalább tíz feketét főzött magának, és legalább tíz kilométert gyalogolt a szűk szállodaszobában alá s felezve. Most mégis olyan frissnek érezte magát, mintha nem is volna teste, olyan boldognak, mintha megszépült volna az élet, és olyan szabadnak, mintha megszűnt volna lenni a világ. Még egy kávét főzött. Lesétált a partra. Megkereste a csónakost.

- Kivisz-e a vízre egy kicsit, Volentik bácsi? - kérdezte tőle.

- Tessék beülni - mondta a csónakos.

Borús volt az ég, de szellő se rezdült. Mint egy óriási máriaüveglap, olyan sima és szürke és csillogó volt a tó. Volentik bácsi gyors, de rövid csapásokkal evezett, ahogy a Balatonon szokás.

- Mit gondol? - kérdezte az író, mikor már jó darab utat megtettek. - Ide látni még a partról?

- Még ide - mondta a csónakos.

Továbbmentek. Az üdülő piros cseréptetejét lassan elborították a fák. A partnak csak a zöldje, a vonatnak csak a füstje látszott.

- Még most is? - kérdezte az író.

- Még most is - mondta a csónakos.

Csak az evezők csobbanása hallatszott; a partról már nem ért ideig a hang. Összemosódtak a házak, a kikötők és az erdők. Már csak egy ceruzavonás látszott, ahol véget ért a tó.

- Még most is ide látni? - kérdezte az író.

A csónakos körülnézett.

- Ide már nem.

Az író lerúgta a lábáról a szandált, és fölállt.

- Akkor húzza be az evezőt, Volentik bácsi - mondta. - Megpróbálok egy kicsit a vízen járni.

BALLADA A KÖLTÉSZET HATALMÁRÓL

A körúton állt egy telefonfülke. Ajtaja sűrűn nyitódott-csukódott. Az emberek megtárgyalták ügyes-bajos dolgaikat, föl hívták a lakáshivatalt, megbeszéltek egy találkát, pénzt kértek kölcsön a barátaiktól, vagy féltékenységgükkel gyötörték kedvesüket. Egy idős asszony, miután visszaakasztotta a hallgatót, egyszer nekidőlt a készüléknek, és sírt. Ilyen eset azonban csak ritkán fordult elő.

Egy napsütéses nyári délutánon a fülkébe lépett a költő. Fölhívott egy szerkesztőt, és így szólt:

- Megvan az utolsó négy sor!

Egy piszkos papírszeletről felolvasott négy verssort.

- Jaj, milyen leverő! - mondta a szerkesztő. - Írd át még egyszer, de sokkal derűsebben.

A költő hiába érvelt. Hamarosan letette a hallgatót, és eltávozott.

Egy ideig nem jött senki, a fülke üresen állt. Aztán megjelent egy javakorabeli asszony, feltűnő kövér termettel, feltűnő nagyságú keblekkel, nagy virágos nyári ruhába öltözötten. Ki akarta nyitni a fülke ajtaját.

Az ajtó nehezen nyílt. Először nem is akart kinyílni, de aztán hirtelen kivágódott úgy, hogy valósággal visszalökte az utcára a hölgyet. A következő kísérletre az ajtó olyan módon válaszolt, hogy az már rúgásnak is beillett. A hölgy hátratántorodott, és nekiesett a postaládának.

Az autóbuszra várakozó utasok odacsoportosultak. Kivált közülük egy aktatászkás, erélyes fellépésű férfi. Megpróbált benyitni a fülkébe, de olyan ütést kapott az ajtótól, hogy hanyatt esett a kövezeten.

Mind többen és többen gyűltek oda, megjegyzéseket tettek a fülkére, a postára és a nagy virágos hölgyre. Egyesek tudni vélték, hogy magas feszültségű áram van az ajtóban, mások szerint a nagy virágos hölgy meg a cinkosa el akarták rabolni a készülékben lévő érméket, de idejében lefűlelték őket. A fülke egy ideig némán hallgatta oktalan találgatásukat, aztán megfordult, és nyugodt léptekkel elindult a Rákóczi úton. A sarkon éppen pirosat jelzett a lámpa, a fülke megállt és várt.

Az emberek utánanéztek, de nem szóltak semmit; minálunk semmin sem csodálkoznak, legföljebb azon, ami természetes. Megjött az autóbusz, elvitte az utasokat, a fülke pedig vidáman ballagott végig a Rákóczi úton a verőfényes nyári délutánban. (...)

*

A városon kívül, a Hűvösvölgy utolsó házain is túl, Nagykovácsi községtől azonban jóval innen van egy vadvirágos rét. Akkora csak, hogy kifulladás nélkül körbe tudja futni egy kisgyerek, s olyan rejtve él a magas törzsű fák közt, mint egy tengersizem. Túl kicsi még ahhoz is, hogy valaki lekaszálja; ennél fogva nyár közepén már derékmagasságig nő rajta a fű, a gaz meg a virág. Ez az a hely, ahol a fülke letanyázott. A kirándulók, akik erre vetődnek vasárnaponta, nagyon megörülnek neki. Kedvük támad megtréfálni valakit, aki még az igazak álmát alussza, vagy eszükbe jut hazatelefonálni, hogy tegyék a lábtörlő alá az otthon hagyott kulcsot. Belépnek a fülkébe - mely kissé rézsút dőlt a puha talajon -, s miközben az ajtón utánuk hajolnak a hosszú szárú vadvirágok, fölveszik a telefonkagylót.

A készülék azonban nem ad vonalat. Ehelyett négy verssor szólal meg a telefonkagylóban, olyan halkán, mintha hangfogós hegedűn... A bedobott pénzt a készülék nem adja vissza, de emiatt még senki sem tett panaszt.